

NatuurFotografieclub **OBJECTIEF.**

Jaargang 6, nummer 2

december 2000

OBJECTIEF

Nieuws

Inhoudsopgave

Van de voorzitter	1
Paddestoelen-excursie duingebied bij Bergen	2
Verslag van 31 oktober 2000.	5
Verslag van 14 november 2000	6
Verslag van 28 november 2000	7
Filmscanner	8
Voorlopig programma 2001	11

Van de voorzitter

Beste leden.

Het einde van ons 15de jubileum jaar. Op naar een nieuw fotogeniek 2001.

Ondanks dat we met z'n allen even dachten aan het begin van dit millennium jaar, dat we met niet veel noemenswaardigheden een volgend clubseizoen in zouden gaan, is er toch wel aardig wat gebeurd.

Even snel de revue passerend, workshop met Flip de Nooyer, lezingen van Peter Muller en Hans Roerema. Een leuke expositie in de bieb van Schagen, een digitale "proef" avond, maar bovenal een constante kwalitatieve verbetering van ons fotowerk, met verschrikkelijk veel en heel veel verschrikkelijk mooi werk.

En dat is toch hetgeen we met z'n allen voor bezig zijn. Wat mijzelf ook deugd doet is de constantheid van onze groep en uiteraard de constante, gestage groei van ons leden bestand. Dit zijn kenmerken dat natuurfotografie zoals Objectief beoogt, in een duidelijke behoefte voorziet.

Leuke bijkomstigheid is dat de geografische afkomst van de leden een steeds groter gebied gaat innemen. Het lokale karakter kunnen we vaarwel zeggen, we zijn regionaal aan het worden!

Een andere belangrijke ontwikkeling dit jaar was het oprichten van het NVN. De overkoepelende stichting voor natuurfotografie clubs. Ik heb op onze bijeenkomsten, als NVN bestuurslid, regelmatig uiting kunnen geven van het enthousiasme van de diverse commissies welke het fotofestival op 10 maart 2001 gestalte gaan geven. Ook de www.NVNfoto.nl web site is een "topper" en zal nog wel het één en ander te weeg brengen denk ik zo.

Volgend jaar gaan we met een iets gewijzigde vorm onze bijeenkomsten invullen. Zodra één en ander duidelijk op papier staat zullen we dat op onze bijeenkomst van 30 januari nader toelichten.

Verder hoop ik weer op wat interactiviteit van jullie zelf voor wat betreft ons jaarlijks fotoweekend en eventueel uit te nodigen gastsprekers. Lo Camps komt in ieder geval 15 februari weer op bezoek (dit is een **donderdag**), dat wordt echt weer een topavond. Kom op tijd want vol is vol. En ook Flip zijn we nog mee bezig. De foto's van de verschrikkelijke storm (die hij gemist heeft), moeten we tenslotte een keer laten zien!

Erg blij ben ik met de spontane aanmelding van Rob en Nancy om ons clubblad weer op poten te krijgen. Door ons aller hectische

leven kwam ik de laatste tijd niet veel verder dan wat e-mailtjes in telegram stijl naar leden die ook het digitale strijdperk ingestapt waren. Hierdoor werden sommige leden de laatste nieuwtjes en het contact met de club onthouden. Dit was een ernstige in gebreke blijven, want juist het communiceren via een clubblad tussen de leden is van groot belang. Het even terug kunnen lezen hoe een bijeenkomst verlopen was (en dan juist voor die geen die niet kon komen), is echt heel belangrijk. Rob en Nancy, heel veel succes!

Tot slot wil ik jullie **allemaal** bedanken voor jullie energieke inzet op welk vlak dan ook. De opkomst tijdens de clubavonden is het afgelopen jaar 83% geweest. Dit is ongekend hoog voor een vereniging. Bedenk dus ook dat het bestaanrecht van Objectief door jullie zelf bepaald wordt en voorlopig zie ik geen kentering.

Nogmaals dankzeggend, prettige feestdagen, met de allerbeste wensen voor volgend jaar toewensend,

Theo Koeten.

Paddestoelen-excursie
duingebied bij Bergen
15 oktober 2000

Dit jaar hebben we het dichter bij huis gezocht. Nadat we vorige jaren in zuidelijk Flevoland ons geluk zochten, gingen we nu in het duingebied ons geluk zoeken. Niet zomaar een gebied, maar één van de rijkste gebieden op mycologisch gebied in ons land. Daan Wolfskeel hadden we bereid gevonden om ons rond te leiden en ons te wijzen op de bijzonderheden.

Veel krulzomen, russula's, veelal aangevreten door naaktslakken, boleten en een enkele gordijnzwam passeerden ons pad. Onder een eik vonden we een aantal **Kleine Stinkzwammen**, bijgenaamd hondenlulletjes. Daar heb ik later nog een paar opnamen van gemaakt. Al doende kwamen we nog een oude bekende vogelaar Dook Vlucht tegen. Zijn dochter had een rups gevonden en hij vroeg zich af of we daar ook verstand van hadden. Het was een kleurrijke, behaarde rups met de fraaie naam Meriansborstel. Deze kenmerkende soort heeft op het elfde segment een borstel van lange zwarte of rode haren. Op dezelfde plek, onder dezelfde eik, viel mijn oog op zwarte knotsjes die ophoog gericht waren en ongeveer 4 cm lang waren. In mijn enthousiasme dacht ik te doen te hebben met een houtknotszwam, (dodemansduimen)

maar Daan floot me terug. Hij had ze de vorige dag, tijdens de KNNV excursie met Friedjof van der Berg, ook gezien. Het bleek te gaan om een **zwarte truffelknotzwam**. Deze parasiteert op (korrelige) hertetruffels die zoals bekend in de grond zitten. Met enig geluk kan men ze uitgraven. Deze soort is voor de mens niet eetbaar echter wel door herten. In Frankrijk zijn soorten uit dit geslacht erg beroemd vanwege hun culinaire mogelijkheden. De meest aromatische soort is de Perigord-truffel. Speciaal getrainde honden zoeken ze op en zelfs voor varkens is het een lekkernij. Ook deze worden derhalve ingezet om ze op te sporen. Zodra het varken begint te wroeten krijgt het een tik op de neus en wordt de truffel (Tuber) door de eigenaar buitgemaakt.

Erg algemeen waren ook de gewone zwavelkop en de **Amethistzwam** (rodekoolzwam).

Zwartleermos is een korstmos en stond langs het pad in het gras. Andere korstmossen die we gezien hebben: cladonia's met rode apotheciën en rendiermossen.

Enkel mossoorten: fraai haarmos, laddermos, kussentjesmos, klauwtjesmos en groot Gaffeltandmos. Deze laatste soort komt voor in eikenbos en schijnt erg zeldzaam te zijn. (m.m. Daan) Wordt niet genoemd in de Veldgids Mossen van het KNNV.

Andere soorten met enkele bijzonderheden

Moederkoorn op pijpestrootje. 'Slecht gelezen' graan zorgde regelmatig voor vergiftigingen, omdat brood gebakken was van meel dat vervuild was met moederkoren. De meegemalen sclerotia veroorzaakte ergotisme, ook wel brandende ziekte of Anthoniusvuur genoemd. Ook het zwart worden van ledematen kwam veelvuldig voor (gangreen). Laatst bekende vergiftiging was in 1951 in Frankrijk. Ook kwam vroeger wel voor dat de mensen epileptisch aanvallen kregen, vreemd gingen doen en als heks op de brandstapel belanden.

Dennemoorder, parasitair op wortels van naaldbomen.

Groene knolamoniet dodelijk giftig; een middelgroot ex. is voldoende om een mens te doden. De gifstoffen, o.a. matoxine, tasten vooral de lever aan. Vooral onder eiken en beuken.

Gele knolamoniet Zwak giftig door het paddengif bufotenine; dit versnelt het hartritme; de gifwerking verdwijnt door verhitting.

Vliegenzwam, ook giftig en vooral het vlies van de hoed; daarom werd het vlies wel in een schoteltje melk met suiker gelegd. De vliegen die hier dan van snoepten overleefden het niet. Bevat stoffen die als zenuwgif werken. Sommige volken

in het noorden (Lappen) eten ze tijdens religieuze vieringen, waarbij een collectieve roes optreedt.

Porseleinzwam leeft saprofytisch en parasitair vooral op beuken. Hoed met een dikke slijm laag bezet.

Biefstukzwam aan de stamvoet van levende bomen; veroorzaakt bruinrot. Op eik of tamme kastanje.

Valse cantharel, (valse hanekam) steel in de kleur van de hoed.

Echte cantharel, beschermd. Zeer variabel in uiterlijk. Goed eetbaar, maar ligt zwaar op de maag.

Netstelige heksenboleet (dia) Goed eetbaar, maar in combinatie met alcohol giftig.

Gewoon eekhoortjes brood. Beschermd. Goed eetbaar. Boletus edulis!

Koeieboleet (geelachtig) Boleten hebben gaatjes (poriën) i.p.v. plaatjes (lamellen).

Melkzwammen, waaronder veel kaneelkleurige. Komt 'melk' uit na aanraking van de lamellen.

Zwartwitte veldridderzwam zeer zeldzaam en bedreigd cat. 1 van de rode lijst.

Franjezwam, Krulzoom, Blonde vezelkop

Literatuur

Paddestoelen en schimmels van West- Europa (900 soorten) 1981. Het Spectrum

De grote paddestoelengids voor onderweg. (1200 soorten) Tirion 1999. f69,50.

Larousse Paddestoelen Encyclopedie. 1980. Kosmos
Paddestoelen encyclopedie 1997. Uitgever: Rebo productions. G.Keizer. f17,50.

Elseviers Paddestoelengids 1974 (600 soorten)

Otte W. Zijlstra

Verslag van 31 oktober 2000.

De uitwisseling van nieuws over de nVn activiteiten en de komende expositie vulde een groot deel van de avond. Nieuws dat we wellicht beter via papier of mail door kunnen geven want er gaat toch een aardig deel van de avond aan op. Gelukkig kwamen er toch genoeg dia's langs en was de uitstalling van de foto's voor velen een aardige afwisseling.

De eerste dia's waren afkomstig van Theo Klanker. Een aantal vlinderfoto's konden nog wel wat scherpte gebruiken. Bij de cactusbloemen was dit veel beter voor elkaar en was de beelduitsnede en belichting ook prima. Theo kreeg nog enkele nuttige tips over achtergrond en ondergrond. En ook wat betreft het aantal bloemen dat de voorkeur heeft: liefst oneven of anders heel veel.

Ook het doorkijkje in het bos

kon heel wat waardering oogsten.

Na Theo volgde Rob met een collectie (exotische) vogels. Veel mooie portretten waarbij opviel dat de achtergrond iedere keer mooi harmonieerde met de betreffende vogel. Met name de Smirna IJsvogel, Sporenkievit en Buulbuul zagen er prima uit. Des te vervelender dat op een aantal van deze opnamen krassen te zien waren, onmiskenbaar afkomstig van de ontwikkelcentrale. Dat leverde een aardige uitwisseling op van plaatsen waar je de dia's via 'hangend procédé' kan laten ontwikkelen. Hiermee voorkom je veel krassen. Bij Flandria komt deze variant op *f* 8,- per film, op andere plaatsen komt dat al gauw op zo'n *f* 10,- per film. Maar het vermijden van krassen is mij dat wel waard. Het hoogtepunt van Rob z'n serie was toch wel de groep vliegende pelikanen die met de meetrek

techniek een fraaie dynamiek kreeg. Het landschap waar Rob mee eindigde had prachtig licht maar nodigde toch uit om zelf nieuwe kadertjes te maken.

Jan had nog een prachtig moment gevangen van twee visdiefjes die elkaar al vliegend vasthielden. De landschappen ontlokten meer reacties aangaande een andere compositie. De Kraanvogels en Kleine Zwanen konden alleen maar bewondering oogsten.

Na dit verplichte werk konden we nog weer even genieten van wat beelden van de Bargerveen. Eerst een serie van Jan die goed gebruik had gemaakt van de waterspiegel en ook veelvuldig het polarisatiefilter had gehanteerd. Daardoor ontstond soms een surrealistisch beeld. Edwin volgde met een aantal opnames van waterjuffers en zonnedauw. De opname van de regenboog was dit keer weer eens anders met de mooie berkenstammen op de voorgrond.

Otte besloot de avond met mooie vogelopnames. Met name de Steenlopers waren een dankbaar onderwerp waar ook wat actie in zat. Ook konden we goed bekijken hoe een Isabeltapuit er nu uitziet dankzij het mooie portret dat Otte tussen de batterij grote telelenzen gemaakt had.

Edwin

Verslag van 14 november 2000

Beschuit met muisjes! Mmmmm... lekker. Bedankt Edwin en nog gefeliciteerd namens ons allen met de jullie zoon.

Het fotografisch gedeelte van de avond werd geopend door Henk. In een workshop-achtige benadering had hij een rolletje volgeschoten door 10 m. uit zijn voordeur, vervolgens 5 m. naar links (of rechts) te gaan en vervolgens een rolletje vol te schieten. Op deze beperkte ruimte wordt je vervolgens gedwongen om op een bepaalde manier te kijken waardoor je andere opnames maakt dan je normaal gesproken zou doen. Na dit experiment liet Henk ons nog opnames zien van Franse landschappen. Door tussen de buien door te fotograferen, was er sprake van bijzonder licht.

Een aantal opnames van Nancy gaven volop aanleiding tot discussie. En daarvoor komen we uiteindelijk bij elkaar! Na de rupsen van de Witvlakvlinder kwamen de grassprietten in het mos: waar moet je nu precies scherpstellen? Bij de witte lelie met een donkere achtergrond kwam de discussie over plussen of minnen. Een deel van de verwarring bleek hierbij voort te komen uit het gebruik van spot- of integraalmeting. Bij een donkere vlinder

Dagpauwoog) op een lichte bloem (Koninginnekruid) bleek het moeilijk te zijn om beide goed belicht te krijgen. De dagpauwoog met de vleugels open en de Citroenvlinder waren goed geslaagde opnames.

Carl vertelde dat hij diverse onderwerpen fotografeerde waar- onder natuur. Hiervan liet hij ons diverse voorbeelden zien waaronder vlinders en Chileense Flamingo's. Een bekend onderwerp, nl. een pauw met opstaande staartveren was mooi in beeld gebracht. Ook de opname van een palmbiad, waarbij de bladeren vanuit één hoek "wegliepen", was geslaagd.

Roland liet ons diverse opnames zien van vogels die hij had gefotografeerd in Eilat. Een 600 mm. lens, eventueel aangevuld met een converter, en toch geen statief gebruiken? Dat lijkt vragen om problemen! Uit de resultaten met o.a. een Kortteenleeuwerik en een biddende IJsvogel, bleek echter dat Roland een bijzonder vaste hand lijkt te hebben. Uit Florida liet hij o.a. een fraaie Groene Reiger zien.

Na de pauze werden de dia's vertoond die door onze club naar Peter Muller worden gestuurd. Hij zal deze op 19 december a.s. van deskundig commentaar voorzien. We zijn benieuwd!

Wiebe

Verslag 28 november 2000

Deze avond stond in het teken van de digitale revolutie, of preciezer: hoe kun je dia's digitaliseren, bewerken en vervolgens op fotokwaliteit printen. Theo en Jan waren uitgerukt met een flink kapitaaltje aan spullen om ons het een en ander te laten zien. Een beamer, A3-printer, laptop en diascanner verzorgden de magie en maakten ook al snel duidelijk dat om goede afdrukken te verkrijgen je toch een flinke portemonnee en flink wat tijd moet hebben. Alleen al een vel kwaliteitspapier om af te drukken kost je zo f 6,-. Ook werden een aantal begrippen als ppi en dpi uitgelegd. Goed om te weten aangezien de handel de begrippen lekker door elkaar gebruikt. Gezien deze optelsom van geld, tijd en verwarrend begripsgebruik moeten er dus wel goede redenen zijn om aan dit verhaal te beginnen. En die zijn er dan ook. Het gemak waarmee wijzigingen in uitsnede, contrast, kleur en het verwijderen van storende elementen kan worden gerealiseerd is verbluffend. En daarmee samenhangend is het ook handig dat je een gewijzigde afdruk binnen de kortste keren beschikbaar hebt. En de kwaliteit dan? Ik heb al eerder afdrukken gezien van Jan die er prachtig uitzagen. Zeg maar de Grasduinen kwaliteit waarbij in printkwaliteit 300 dpi standaard is.

De afdrukken die er nu op A4 formaat uitkwamen waren net zo mooi. En ook qua kleurechtheid beter dan afdrukken uit de centrale. Al met al heb ik een leuke en vooral leerzame avond gehad die voor herhaling vatbaar is. Bovendien geeft de gedemonstreerde handigheid van Jan en Theo veel vertrouwen in het in elkaar zetten van een mooie digitale presentatie op het NVN-festival.

Edwin Rem

Filmscanner

Dia/negatiefscanners (film-scanners) zijn de oplossing voor mensen die hun dia- en negatiefmateriaal willen digitaliseren. Het blijkt dat filmmateriaal in de loop van de tijd in kwaliteit terugloopt. Als we het digitaal vastleggen kan er niks meer mee gebeuren. Belangrijk is dus een goed ingescande dia, omdat dat ons basismateriaal is. We kunnen dus besluiten een filmscanner aan te schaffen en het gedigitaliseerde beeld opslaan op cd rom (ca 650 mb) of DVD schijf (ca 17 GB). Als we aannemen dat we minimaal een afdruk wensen met een beeldkwaliteit van 300 dpi (dots per inch) dan leert een 'eenvoudig' rekensommetje ons dat we dat met een filmscanner,

die een resolutie heeft van 2400 ppi, een formaat af kunnen drukken van maximaal 20 x 30 cm.

Eerst enige afkortingen die veel worden gebruikt en helaas ook veel door elkaar worden gebruikt.

Voor de scanner gebruiken we PPI: **P**ixles per inch.

Bij de printer gebruiken we DPI: **D**ots per inch

Bij leesteksten en lenzen LPI: **L**ines per inch

Enkele veel gebruikte waarden zijn:

- Bij kranten: 80 – 120 dpi
- Bij tijdschriften: 120 – 240 dpi
- Hoge kwaliteit: 240 – 300 dpi.
- Beeldscherm ca. 80 ppi

Toelichting:

Een kleinbeelddia heeft een afmeting van 24x36 mm; naar een 20 x 30 cm formaat (A4) is dat een vergroting van 8,3. Nemen we een filmscanner van 2400 ppi dan krijgen we: 2400 gedeeld door 8,3 en dan kom je uit op 289 dpi. Als we daar dan een afdruk van maken dan

benadert dat een oplossend vermogen dat aanvaardbaar is. Willen we echter een afdruk hebben van 30 x 45 cm dan moeten we bij een hogere resolutie starten om die ca. 300 dpi te halen. We hebben dan nodig: 2,4 x 3,6 naar 30 x 45 is 12,5 keer vergroting. Twaalf en half keer uitvergroten maal ca 300 dpi en we komen uit op 3900 ppi.

Je kunt het ook anders benaderen. Stel je wilt een afdruk met een met een hoge resolutie van 300 dpi. Dat geeft een goed resultaat en is niet de onderscheiden van een normale afdruk bij een centrale. Stel verder dat we een afdruk op A4 formaat willen. Voor het gemak: 20 x 30 cm. Regel:

**printresolutie x vergroting =
scan in PPI**

Dus krijgen we: $300 \times 8,3 = 2490$. Een filmscanner van 2700 kan dit goed aan.

(P.S. 24 mm naar 200 mm is 8,3 keer vergroten). Dat laatste moet de filmscanner aan kunnen om een goede A4 af te leveren. Een filmscanner van 2700 PPI kan dus een goede A4 uitprinten. Een A3 wordt een stuk moeilijker omdat daar de vergroting 12,5 bedraagt. $2700 : 12,5$ is 216 dpi en dat is voor een mooie afdruk vaak onvoldoende.

Een verhaal apart is de printer. Deze moet een goede afdruk

verzorgen. Als de printer 1440 dpi in huis heeft, dan komt dit ongeveer overeen met 330 dpi eindresultaat. Om het allemaal nog complexer te maken: we hebben ook nog te maken met kleurdiepte. De nieuwe Polaroid Sprints can 4000 heeft dit wel in huis. ($4000 : 12,5 = 320$ en dat is ruim voldoende). De omvang van de scans is niet gering. Er ontstaan tif- bestanden van 50 tot 70 MB in de hoogste resoluties. Je hebt dan ook minstens 128 MB intern nodig om vlot te kunnen werken. (of vier keer de grootte van de gescande dia plus werkgeheugen van de software)) Een compleet kleinbeeld filmpje neemt dan 1,5 tot 2,5 GB schijfruimte in beslag!. Het scannen is ook een tijdrovende bezigheid. Een rekenvoorbeeld. Als een scan van een kleinbeeld drie minuten duurt, in hogere resoluties kan het nog langer duren, dan ben je voor een compleet filmpje 36 keer drie is 108 minuten kwijt; zeg maar een kleine twee uur, immers je moet ook nog wisselen. Wil je ze daarna ook nog afdrukken dan kun je er nog vier uur bij optellen, zowaar een dagtaak. We hebben dan nog geen tijd uitgetrokken om ze te bewerken! We zullen dus selectief te werk moeten gaan, omdat we anders niet meer aan fotograferen toe komen. Voor de lange winteravonden kunnen we de moderne doka induiken. De praktijk zal uitwijzen

NatuurFotografieclub **OBJECTIEF.**

---

en of we tevreden zijn met het resultaat. Ook het kostenplaatje speelt een rol!

-0-0-0-0-0-0-

Op de vraag aan Jan welke afdrুক-kwaliteit een printer moet hebben als een dia met een hoge resolutie is ingescand (300 dpi) kwam het volgende antwoord:

Lastig te zeggen. Het hangt nl. niet alleen af van het aantal puntjes per inch maar voor een belangrijker deel van de printtechniek. HP gebruikt een andere techniek dan Epson.

Maar ik zou niet lager nemen dan 1440 dpi. Dit is de specificatie van de Epson terwijl HP bij b.v. de 950 2400 dpi opgeeft.

Meer Toch wordt de Epson als een betere foto-printer beschouwt. Jan informatie en een test in Computertotaal van februari 2000.

Deze informatie van Jan geeft al aan hoe groot de problematiek is en hoe moeilijk we de verschillende afdrुकtechnieken met elkaar kunnen vergelijken. Derhalve moet je dit stuk meer zien als een discussie stuk. Hopelijk stimuleert het andere tot het schrijven van meer stukjes over deze nieuwe tak van de

fotografie. Vooral de prestaties van (nieuwe) printers lijkt me interessant. En welk medium hebben we om de resultaten met elkaar te kunnen vergelijken?

Otte Zijlstra,

Voorlopig Programma 2001

Alle data zijn dinsdagen, tenzij anders vermeld.

- 9 januari (nog niet helemaal zeker),
- 30 januari,
- 15 februari Lo Camps, (donderdag)
- 27 februari
- 10 maart fotofestival Ede (zaterdag)
- 20 maart
- 24 april
- 15 mei
- 12 juni
- 11 september
- 2 oktober
- 23 oktober
- 20 november
- 18 december

Noteer alvast maar in jullie agenda's.

Er is zoveel mogelijk geprobeerd rekening met de vakanties te houden.

Ledenlijst

Marc de Boer.
Wiebe Bosma
Roland Carsten
Nanette van Elst
Henk Erich
Gerard Henselmans
Karl Hornung
Pauline Kat
Theo Klanker
Theo Koeten
Nancy de Moed Koster
Edwin Rem
Johan Reus
Jan Smit
Adri Snijders
Margreet Snijders
Rob Struyk
Muriël Troost
Wilma Zoon
Otte Zijlstra
Arikan
Dirk Meijer